

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Tanasî Dmitri, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 octombrie 2018, în cauza penală privind-l pe

Tanasî Dmitri Xxxxx, născut la xxx xxx, originar și domiciliat în or. xxx, str. xxxxx

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 07.09.2015 – 28.05.2018 (prima instanță);
2. 22.06.2018 – 15.10.2018 (instanța de apel);
3. 22.01.2019 – 20.03.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat /sediul Central/ din 28 mai 2018, Tanasî Dmitri a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 2 ani închisoare și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani. Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Acțiunile civile înaintate de Zaharcenco Parascovia, Tanasevscaia Evghenia, împotriva inculpatului Tanasî Dmitri și părții civilmente responsabile Tanasî Nadejda, au fost admise parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Tanasî Dmitri în beneficiul lui:

- Zaharcenco Parascovia, suma de 3308,12 lei cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul material și 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată;

- Tanasevscaia Evghenia, suma de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată;

Totodată, acțiunea civilă înaintată de Zaharacenco Svetlana către inculpatul Tanasî Dmitri și partea civilmente responsabilă Tanasî Nadejda, a fost respinsă ca neîntemeiată.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Tanasî Dmitri la 20 aprilie 2015, aproximativ la ora 20:05, fără a deține permis de conducere, conducând automobilul de model „Mercedes Smart 452”, n.î. xxxx, și deplasându-se pe str. Lenin în mun. Comrat, în direcția spre sud, la intersecția străzilor Lenin și Cicalov, cu viteza de 88 km/h, adică cu depășirea limitelor maxime de viteză pe această porțiune de drum, a încălcat cerințele pct. 3 din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009, potrivit căruia: *„Participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului”*; pct. 10 subpct. (1) lit. b), potrivit căruia: *„Persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”*; pct. 39 subpct. 1), potrivit căruia: *„Înainte de începerea deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic”*; pct. 45 subpct. (1) lit. d), conform căruia: *„Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de situația rutieră”*; pct. 47 subpct. (1) lit. a), potrivit căruia: *„Limitele maxime de viteză a vehiculelor pe drumurile publice în localități sunt - 50 km/h”*, pct. 51 lit. b), potrivit căruia: *„Înainte de depășirea, conducătorul vehiculului trebuie să se asigure că cel care îl precedă pe aceeași bandă nu a semnalizat intenția de a depăși sau intenția de a preselecta spre stânga”* și astfel, manifestând neatenție, a ieșit pe banda de circulație din sens opus, cu scopul de a depăși automobilul de model „Mercedes 230E”, n.î. xxxxx condus de Zaharcenco Parascovia, care se deplasa în față, și care din timp a conectat semnalizatorul de direcție pentru a vira la stânga și în timp ce efectua manevra de virare la stânga de pe str. Lenin pe str. Cicalov, a fost tamponată de automobilul condus de Tanasî Dmitri.

În rezultatul accidentului rutier, conducătorului automobilului „Mercedes 230E”, n.î. xxxxx, Zaharcenco Prascovia, i-au fost cauzate leziuni corporale ce se califică ca vătămări corporale medii, iar pasagerului automobilului „Mercedes 230E”, n.î. xxxxxx, Tanasevscaia Evghenia, i-au fost cauzate leziuni corporale ce se califică ca vătămări corporale grave.

Acțiunile inculpatului Tanasî Dmitri au fost calificate de către prima instanță în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, precum și vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Cimpoș Vladimir în numele inculpatului Tanasî Dmitri, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, de achitare a inculpatului Tanasî Dmitri

de sub învinuirea imputată, deoarece în acțiunile lui nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- probele administrate în prezenta cauză penală nu demonstrează vinovăția inculpatului Tanasî Dmitri în comiterea infracțiunii imputate;

- partea vătămată Zaharcenco Parascovia a declarat că locul impactului dintre cele două automobile se afla pe partea carosabilului din sens opus, mai aproape de partea dreaptă a străzii Cicalov, iar automobilul ei la acel moment deja se afla pe str. Cicalov. Totodată, aceasta a indicat că în schema accidentului rutier, locul accidentului este indicat corect;

- partea vătămată Tanasevscaia Evghenia și martorii Ghenciu Alexei, Podgornîi Andrei nu au putut să explice circumstanțele comiterii accidentului;

- rezultatele expertizei autotehnice sunt greșite, deoarece acestea contravin rezultatelor schemei accidentului rutier și procesului-verbal de cercetare la fața locului, dar și celorlalte probe administrate în prezenta cauză penală, deoarece automobilul condus de Tanasî Dmitri a început frânarea atunci când încă se afla pe banda sa de circulație, iar acest fapt combate versiunea părții acuzării că la momentul tamponării automobilelor, Tanasî Dmitri încerca să efectueze depășirea automobilului aflat în fața sa, iar cercetarea automobilului Mercedes Smart, demonstrează că locul tamponării cu celălalt automobil se afla în partea din față, dreapta, din ce rezultă că punctul de impact dintre cele două automobile trebuia să se afle în regiunea locului unde se termina suprafața de frânare a roții din față, dreapta a automobilului Mercedes Smart, dar nu pe centrul caroseriei;

- deși partea apărării a solicitat efectuarea unei expertize repetate, aceste solicitări au fost ignorate de procuror;

- din schema accidentului rutier și procesul-verbal de cercetare la fața locului, rezultă că partea vătămată Zaharcenco Parascovia a încălcat regulile de circulație rutieră, or aceasta a început manevra de virare la stânga de pe marginea din partea dreaptă a benzii de circulație și nu a conectat semnalizatorul de direcție la stânga, ce rezultă și din declarațiile inculpatului Tanasî Dmitri, precum și din unghiul de tamponare a automobilelor;

- în momentul comiterii faptei incriminate Tanasî Dmitri era minor și în privința lui urmau a fi aplicate prevederile art. 93 Cod penal.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 octombrie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința atacată fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că verificând probele cercetate de prima instanță, descrise și analizate în decizia instanței de apel (f.d.144-145, vol. III), care sunt pertinente, concludente, utile și veridice, și în ansamblu coroborează între ele, fiind apreciate corect de prima instanță, și audiind inculpatul Tanasî Dmitri, părțile vătămate Zaharcenco Parascovia, Tanasevscaia Evghenia, a constatat că este demonstrată vinovăția inculpatului în comiterea

infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fapta acestuia fiind corect încadrată juridic.

Totodată, instanța de apel a respins argumentele invocate în apel, menționând că acestea sunt combătute de cumulul de probe administrat în prezenta cauza penală, descris și analizat în decizia instanței de apel.

Mai mult, instanța de apel a notat că este neîntemeiat argumentul apelantului că inculpatul Tanasî Dmitri se deplasa pe banda sa de circulație, deoarece chiar acesta indică în apel că inculpatul a ieșit pe contrasens cu 20 cm, din moment ce nu era prezent marcajul de separare a carosabilului.

De asemenea, nu au fost acceptate de către instanța de apel criticile apelantului că din declarațiile de la fața locului a părții vătămate Zaharcenco Parascovia, rezultă că a efectuat manevra de virare la stânga de pe banda din dreapta, din marginea carosabilului, deoarece din procesul-verbal de cercetare la fața locului, rezultă că pe această porțiune de drum sunt doar două benzi de circulație, iar banda de circulație de dreapta, din margine, nici nu există. Totodată, instanța de apel a indicat că aceste alegații se combat și prin procesele-verbale de cercetare a mijloacelor de transport din 20 aprilie 2015 (f.d. 17-20, 21-23), conform cărora automobilul de model „Mercedes Smart” cu n.î. xxxx, a fost deformat din partea din față, iar automobilul de model „Mercedes” cu n.î. xxxxxxx a fost deformat din partea din stânga din spate, iar partea din față este intactă, din ce rezultă că autombolilul condus de partea vătămată Zaharcenco Parascovia a fost tamponat în momentul în care finaliza manevra de virare la stânga.

La fel, instanța de apel a respins argumentul apelantului cu referire la aplicarea prevederilor art. 8, art. 53 lit. a), art. 93 Cod penal, precum, că pedeapsa penală a putut fi stabilită inculpatului potrivit normelor, ce reglementează răspunderea minorilor, notificând că art. 54 Cod penal, reglementează liberarea de răspunderea a minorilor doar în cazul săvârșirii unor infracțiuni ușoare și infracțiuni mai puțin grave, iar în cazul dat inculpatului Tanasî Dmitri a comis infracțiunea, care în conformitate cu art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave.

Cu referire la pedeapsă, instanța de apel a menționat că prima instanță corect a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei, de pericolul social și gravitatea infracțiunii săvârșite și just a aplicat pedeapsa, totodată dispunând suspendarea condiționată a executării acesteia conform art. 90 Cod penal.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Tanasî Dmitri, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 13) Cod de procedură penală, și solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, de încetare a procesului penal în privința sa, în temeiul art. 93 Cod penal.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și instanța a admis o eroare gravă de fapt;

- a intervenit o lege mai favorabilă condamnatului;

- potrivit art. 93 Cod penal, minorii condamnați pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave sunt eliberați de pedeapsă de către instanța de judecată dacă se constată că scopurile pedepsei pot fi atinse prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ prevăzute la art.104;

- la momentul comiterii infracțiunii, inculpatul Tanasî Dmitri era minor, astfel în privința lui puteau fi aplicate prevederile art. 93 Cod penal. Totodată, nu are antecedente penale, a comis o infracțiune din imprudență, este invalid din copilărie, se caracterizează pozitiv;

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 93 Cod penal (redacția legii din 02.06.2016) și s-a referit doar la prevederile art. 54 Cod penal, or modificările în art. 93 Cod penal au intrat în vigoare la momentul judecării cauzei, iar omisiunea instanței de apel de a aplica aceste prevederi, constituie o eroare;

- faptul că a atins vârsta majoratului la terminării examinării cauzei, se datorează tergiversării judecării cauzei în privința sa.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referințe:

5.1. Avocatul Cociu Mihail în numele părților vătămate Zaharcenco Parascovia și Tanasevscaia Evghenia, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, și menționează că argumentele invocate în recurs sunt declarative, iar decizia instanței de apel este legală, întemeiată și nu sunt prezente temeuri de casare a acesteia.

În același sens, indică că instanța de apel corect a concluzionat că apelul declarat este nefondat, ținând cont de probele administrate și verificate în ședința de judecată, fiind motivată soluția instanței.

Totodată, notează că criticile recurentului ce țin de aplicarea în privința sa a prevederilor art. 53, 93 Cod penal, nu pot fi acceptate, ori acestea nu sunt aplicabile în prezenta speță, având în vedere circumstanțele și gravitatea infracțiunii săvârșite, faptul că inculpatul nu și-a cerut iertare de la părțile vătămate, nu a restituit prejudiciul cauzat, nu s-a căit de cele comise.

5.2. Procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, menționând că prima instanță și-a argumentat suficient soluția, iar analizând apelul și recursul ordinar, acesta a constatat că recurentul confundă noțiunea de „*liberare de răspundere penală*”, prevăzută de capitolul VI art. 53 lit. a), 54 Cod penal, cu noțiunea de „*liberare de pedeapsă penală*”, prevăzută la capitolul IX în art. 93 Cod penal.

În acest sens, indică că prevederile din capitolul VI art. 53 lit. a), 54 Cod penal, nu pot fi aplicate inculpatului, or în art. 54 Cod penal, este stipulat expres că această normă se aplică doar în privința minorilor care au comis o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar inculptul a comis o infracțiune gravă.

Totodată, notează că la momentul examinării cauzei în prima instanță și cea de apel, cu stabilirea pedepsei, inculpatul deja împlinise vârsta de 18 ani, fapt ce nu permite aplicarea dispozițiilor art. 93 Cod penal, care prevede liberare de pedeapsa stabilită unui minor.

Mai mult, atestă că prima instanță, recunoscându-l vinovat și stabilindui inculpatului pedeapsa când deja împlinise 18 ani, l-a liberat de răspundere penală, prin aplicarea prevederilor art. 89 alin. (2) lit. a), 90 Cod penal, soluție menținută și de instanța de apel.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță se reține, că recurentul în cererea de recurs indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 13) Cod de procedură penală, în sensul că *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate și instanța a admis o eroare gravă de fapt, a intervenit o lege mai favorabilă condamnatului”*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că alegațiile recurentului invocate în cererea de recurs, precum și temeiurile de recurs specificate de acesta nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, din următoarele considerente.

Prin urmare, în privința temeiului de recurs invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectele invocate de recurent că *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate și instanța a admis o eroare gravă de fapt”*, Colegiul penal constată că nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, nefiind identificate careva circumstanțe care ar justifica incidența temeiului invocat, dat fiind faptul că, instanța de apel, la judecarea apelului și adoptarea deciziei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, s-a expus detaliat și argumentat asupra motivelor relevante invocate în apel, fiind redată clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel, de menținere fără

modificări a sentinței primei instanțe, în baza cumulului de probe, cercetate, verificate și apreciate just prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, soluția instanței de apel nefiind afectată de o eroare gravă de fapt, motivarea soluției fiind în corespundere cu dispozitivul hotărârii, care este explus clar, iar de către instanța de recurs ordinar nu sunt identificate temeiuri de a interveni în hotărârea instanței de apel, care este legală și întemeiată.

Totodată, ce ține de criticile recurentului că „*instanța de apel a ignorat prevederile art. 93 Cod penal (redacția legii din 02.06.2016) și s-a referit doar la prevederile art. 54 Cod penal, or modificările în art. 93 Cod penal au intrat în vigoare la momentul judecării cauzei, iar omisiunea instanței de apel de a aplica aceste prevederi, constituie o eroare*”, Colegiul penal reține că reprezintă opinia subiectivă a recurentului și nu poate fi acceptată, or din decizia instanței de apel (f.d. 148-149 vol. III), rezultă că instanța de apel s-a expus argumentat asupra faptului că inculpatului Tanasî Dmitri nu-i pot fi aplicabile prevederile art. 93 Cod penal.

Astfel, Colegiul penal verificând materialele cauzei, conchide asupra corectitudinii acestei concluzii a instanței de apel, or potrivit prevederilor art. 93 Cod penal, ce stipulează că „*minorii condamnați pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave sunt liberați de pedeapsă de către instanța de judecată **dacă se constată** că scopurile pedepsei pot fi atinse prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ prevăzute la art.104*”, reiese că liberarea de pedeapsa penală în baza acestui temei, reprezintă un drept discreționar a instanței, dar nu o obligație, care în dependență de circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului decide dacă scopurile pedepsei pot fi atinse prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ prevăzute la art. 104 Cod penal. În acest context, având în vedere că inculpatul Tanasî Dmitri, deși era minor la momentul săvârșirii infracțiunii, anterior nu a fost judecat și se caracterizează pozitiv, acesta a comis o infracțiune gravă, soldată cu vătămări corporale medii și grave a părților vătămate, nu a restituit prejudiciul cauzat și nu s-a căit sincer de cele comise, nu a conștientizat gravitatea acțiunilor sale, circumstanțe ce denotă că scopurile pedepsei nu vor putea fi atinse prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ, motiv din care Colegiul penal atestă veridicitatea neaplicării prevederilor art. 93 Cod penal, de către instanțele ierarhic inferioare în privința inculpatului Tanasî Dmitri și care la ziua pronunțării sentinței nu mai era minor, avea peste 20 ani.

De asemenea, ce ține de temeiul de recurs specificat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală, în sensul că „*a intervenit o lege mai favorabilă condamnatului*”, Colegiul penal conchide că este invocat neîntemeiat, or în prezenta speță, nu se identifică incidența acestui temei, din considerentul că pe perioada judecării cauzei în privința inculpatului Tanasî

Dmitri, nu se atestă intervenirea cărorva modificări în legislația penală, ce ar fi mai favorabile acestuia, iar modificarea în art. 93 Cod penal, efectuată prin Legea nr. 123 din 02.06.2016, nicicum nu-i mai favorabilă inculpatului, căci și până la aceste modificări era prevăzută în art. 93 Cod penal posibilitatea eliberării minorilor de pedeapsă pentru comiterea infracțiunilor grave.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale, nu se stabilesc, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

7. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Tanasî Dmitri, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Tanasî Dmitri Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **18 aprilie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor